

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**77-ї НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

16 травня – 22 травня 2025 р.

ВИКОРИСТАННЯ ПІДЗЕМНОГО ПРОСТОРУ ДЛЯ ПОЄДНАННЯ «СТАРОГО» І «НОВОГО» В СУЧАСНОМУ МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Сучасні міста стикаються з викликом: як розвивати інфраструктуру, не знищуючи при цьому культурну спадщину? Одним із ефективних рішень є використання підземного простору. Це дає змогу гармонійно поєднувати стару архітектуру з новими функціональними рішеннями. Тема є надзвичайно актуальною, оскільки збереження унікальних архітектурних пам'яток та їх адаптація до потреб сучасного міста — це не лише культурна, але й соціальна, економічна та екологічна необхідність.

Щоб поєднати минуле і майбутнє, потрібен делікатний баланс, глибоке розуміння історичного контексту і креативний підхід. Дизайн середовища відіграє важливу роль у формуванні міської ідентичності. Завдяки правильному проєктуванню можна підкреслити характер міста, зберігаючи при цьому його автентичність. Водночас, у багатьох містах виникають конфлікти між збереженням історичного середовища та втіленням сучасних архітектурних рішень.

Ключовими принципами толерантного поєднання є контекстуальність, масштабність і стилістична гармонія. Розуміння історичного, культурного та соціального середовища є основою успішного дизайну. Нові будівлі повинні інтегруватися природно, враховуючи розміри, стилі, матеріали та навколишній ландшафт. Вдалим прикладом є реконструкція площі Ринок у Кракові, де сучасний підхід реалізовано з глибокою повагою до минулого.

Прикладів успішного використання підземного простору чимало. У Парижі скляна піраміда Лувру стала символом сучасного архітектурного підходу, що не суперечить історичному вигляду музею. Підземна частина комплексу дозволила не лише розвантажити надземний простір, але й забезпечити зручний доступ для відвідувачів.

А у м. Монреаль (Канада) створено ціле підземне місто з торговими центрами, переходами, ресторанами та станціями метро. Такий простір допомагає мешканцям комфортно пересуватися у суворі зими. У Севільї під площею Іспанії облаштовано підземний паркінг, що дозволив перетворити площу на пішохідну зону.

У Неаполі станція метро Toledo стала витвором мистецтва. Завдяки мозаїкам і світловим ефектам вона визнана однією з найкращих у Європі.

У Стокгольмі станції метро стали арт-просторами (рис7), перетворивши транспортну інфраструктуру на найбільшу підземну художню галерею у світі.

У м. Гельсінкі (Фінляндія) підземний простір (рис. 1) використовується для розміщення торгових центрів, спортивних споруд і навіть церков. Це дозволяє зберегти історичну забудову на поверхні. У Франкфурті проєкт DomRömer відновив 15 історичних будівель і гармонійно поєднав їх із сучасною архітектурою. А підземні рівні використовуються для комерційних цілей і інфраструктури.

Рис.1 Підземний художній музей Amos Rex, один із найбільших інноваційних в Європі, м. Гельсінкі, Фінляндія [1]

Успішні приклади поєднують в собі кілька ключових елементів: глибоке розуміння контексту, повага до історичної спадщини, врахування потреб громади та функціональність. Економічні аспекти теж важливі: розвиток підземної інфраструктури підвищує вартість нерухомості, створює нові робочі місця та приваблює туристів.

Таким чином, підземний простір є ключовим ресурсом для сталого розвитку міст. Він дозволяє зберігати культурну спадщину, вирішуючи одночасно проблеми просторового дефіциту. Основою комфортного і впізнаваного міського середовища є толерантний дизайн — повага до історії при втіленні інновацій.

Література:

1. «Підземне» місто Гельсінкі: Як Фінляндія готувалась до можливої війни з Росією. URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2022/05/14/pidzemne-misto-gelsinki-yak-finlyandiya-gotuvalas-do-mozhlyvoyi-vijny-z-rosiyeyu/> (дата звернення: 07.05.2025 р.).